

F SOM I FIL- DISTRIBUTION

Och F som i fråga, framtid och Folkets Bios Filmlager

Vi går in på biografen, sätter oss till rätta och filmen börjar. Eller inte. Det förutsätter att den kommer dit först. Hur ska det gå till undrar FILMARBETAREN?

Rose-Marie Strand, verksamhetsledare på Folkets Bios filmlager, berätta vad som händer i e-distributionsvärlden! Ni har bestämt ett pilotprojekt igång?

– Ja, det ska jag berätta om. Men jag måste nog börja i andra änden och förklara varför vi gör det vi gör...

– Distributionslandskapet förändras ju snabbt, över vad som känns som en natt har vi gått från 35mm till digitala DCP-kopior och nu är vi framme vid den digitala distributionen. Man har kommit mer eller mindre långt med fildistributionen ute i världen. Överallt undersöker man hur man säkert och smidigt ska skicka filer till biograferna över nätet. Norge, som ju ligger före med allting, har hittat och genomfört fildistribution med hjälp av företaget Unique, som även agerar på den svenska marknaden. Den känsliga punkten är ju den digitala autostradan, fibernätet, och bandbredden som måste finnas. De ordnar digital uppkoppling och bandbredd, servrar och hård- och mjukvara på biograferna, som inte betalar någonting – men som, märk väl, sen har Unique som filleverantör. Sen går Unique med sin tomma portfölj till distributörerna och säger att ”titta vad vi har; bandbredd och utrymme till si och så många biografer – ge oss innehåll!”. Distributörerna betalar ett marknadsmässigt pris för tjänsten. Det är ohållbart för oss kvalitetsfilmsdistributörer med icke-kommersiella filmer!

– Distribution är så mycket mer än att skicka iväg en film över nätet. Det innebär sättning, marknadsföring och bokningsadministration, leverans av reklammaterial och trailers, leverans av själva filmen, biljettrapportering, fakturering, box-office... Lyfter man ut en av delarna för att profitera på den så blir det hela sammantaget en väldigt dyr lösning. Vi arhousedistributörer har ju en massa filmer som inte kan verka på den här arenan, vad händer till exempel med gratis kortfilmer på tjugosex biografer i hela landet? Förra året hade vi 150 titlar ute, varav ungefär 50 stod för 95% av intäkterna. Det betyder att 100 titlar genererade väldigt lite intäkter. Hur ska de kunna finnas kvar? Vi måste helt enkelt hitta en modell som passar för smal film, för backkatalogen och för all barnfilm.

Och nu tror ni er vara den på spåret?

– Precis! Den heter ”Folkets Pirate Bay”, nej det gör den förstås inte, men konceptet är fildelning och det är väl rätt skynke nog. Sådär; om man ska distribuera en fil från punkt a till b så är det en sårbar och tidskrävande process. Och om linjen bryts måste man börja om från början. Om istället tjugofem avsändare delar informationen till en mottagare som har programvara som förstår att samla, rensa och koppla ihop materialet så att alla delar finns med och alla överflödiga dubletter sällas bort, så är det en både säkrare och snabbare modell. Det är alltså bittorrentteknik men vår modell är slutet och krypterad.

Det låter logiskt, hur långt har ni kommit med att prova ut tekniken för det här?

– I maj påbörjade vi pilotprojektets första fas när en distributionsklient skickade ut filer till biograferna som är med och testar. Medverkar gör Kino, Elektra, kommunala Cnema i Norrköping, Tellus, Regina och Folkets Bio i Luleå – alltså två stora flersalongsbiografer, några små ideellt drivna och någon mittemellan. Väldigt olika förutsättningar, men det är ju lika viktigt att det fungerar för alla.

Och vad gav testet?

– Jo, det funkar bra. Det tar upp emot ett dygn att få ned hela filmen, men vi säger att det ska ta lika lång tid som A-post. Det här var ju lite av ett stresstest på ”mammasservern”, om man ska uttrycka det så. Ett första stresstest och ett test som bekräftar att programvaran fungerar och att den nyckelläsare som biografklienterna behöver landar rätt, så att de kan ta emot och samla informationen. Och när titeln har förts över ska den göras tillgänglig i det lokala nätverket eller föras över direkt till spelservern... Det är mycket som ska klaffa och tekniken och säkerheten är ju a och o.

– Det är ju så att det här egentligen är teknik som redan finns, men som måste anpassas. Det är som att köpa bräddor på en brädgård, någon måste bara vara hjärnan bakom bygget...

Vem är då hjärnan i det här fallet?

– Jesper Furu! Han är en klippa och det var han som kom upp med idén. Vi hade

problemet, och han såg en tänkbar lösning. Sen hade vi turen att få med oss Jens Lanestrand och Biografcentralen i projektet, eftersom de hade fått medel från Kulturbryggan för att undersöka lösningar för digital fildistribution.

Finns det fler anledningar varför det är viktigt att hitta alternativa lösningar?

– Det finns ju en spridd oro för en tredjepartslösning som utmynnar i en ny stark monopolsituation. Och om en aktör skaffar sig access in i alla Sveriges maskinrum så ligger det ju nära till hands att de på sikt även har alla service- och upphandlingsavtal. Det är förstås något att fundera över nyttan i.

– Alla de tredjepartslösningar som har följt med digitaliseringen skapar ju behov av specialkunskaper som man inte kunnat föreställa sig. Det är som med en gammal Volvo; det är inte kärnfysik från början men för varje finess som tillkommer så blir det allt mer avancerat att utföra reparationer. Man säger ju att den nya filmtekniken är billigare, men med alla valmöjligheter som finns så slutar det ändå med att det blir tvärtom, dyrare. Man kan ju tänka på de digitala affischerna som alla har talat så varmt om; det är ju ändå en massa kostnader som kvarstår – och som tillkommer. Någon ska göra affischen, någon ska leverera och programmera och någon ska underhålla. En stor biografaktör har ju räknat på det där och säger att det finns en ganska exakt brytpunkt för när det lönar sig att ha en vaktmästare som sätter upp och hänger om affischerna och när det faktiskt istället blir billigare med digital distribution och serviceavtal på utrustningen. I sin framåttiver ser man lätt bara besparingarna...

Apropå SFI, har ni någon dialog kring distributionsmodellen framöver? SFI är väl i tagen med egna lösningar för filmarkivet?

– Jag har legat på länge om att de ska lägga sin fysiska distribution hos oss på Filmlagret, istället för att bygga upp en egen apparat. När vi omvänt undersökte möjligheten till ett samarbete genom dem, så gav de oss ett pris strax under det som de kommersiella aktörerna kunde erbjuda. Det går ju inte för oss! Och nu har vi utvecklat en kooperativ lösning för att kunna pressa priserna. Utan vinstmarginaler. När nu institutet har bestämt sig för att vara distributörer igen så hoppas vi att de stöttar redan befintliga initiativ. De sover ju inte oroligt om nätterna precis. Samtidigt så har de ju varit uppmuntrande och positiva och vill se en billig och effektiv modell. Ändå börjar de alltså själva från grunden... Logiskt är det förstås kopplat till att de ska digitalisera filmarvet, men distributionslandskapet är komplext och pusselbitarna hänger ihop.

Med det sagt, vad blir ert nästa steg för Filmlagrets digitala distribution?

– Det blir skarpt läge med försök på en titel för distribution. Och så ska vi förstås utöka antalet deltagande biografer. Fortsatt fördjupning i metod, teknik och kommunikation alltså. Det gäller att det är ordning och reda när antalet biografer blir fler och fler titlar är i omlopp. Det vi lägger grunden för nu ska ju hålla för stor skala, även om tekniken kommer att fortsätta att expandera vartefter. Ja, så kan man väl förklara läget utan att drunkna i tekniska detaljer. There's no such thing as a dull day!

ROSE-MARIE STRAND

Rose-Marie Strand har en fil. kand i historia, konsthistoria och museologi vid Umeå Universitet och är verksamhetsledare på Folkets Bios Filmlager. Rose-Marie jobbar också som barnfilminköpare på Folkets Bio distribution i Stockholm.